

Kari Oinonen
Yhdyskuntaratkaisut -yksikkö

30.4.2026

SYKE/2026/560-2

Julkinen

Ympäristöministeriö

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö VN/36213/2025
Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Suomen ympäristökeskus (Syke) kiittää mahdollisuudesta lausua ympäristöministeriölle hallituksen esityksestä yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

1 luku Yleiset säännökset

Syke pitää hyvänä, että yleisissä säännöksissä on aiempaa selkeämmin tuotu esiin tavoitteet, jotka liittyvät kestävyteen ja avattu perusteluteksteissä mm. sitä, mitä ekologinen kestävyys pitää sisällään. Myös kestävään liikkumiseen liittyvät tavoitteet ovat hyvin esillä, kuten myös se, että katu- ja yleisten alueiden kunnossapito ja talvikunnossapito ovat oleellisia toimia kestävä liikunnan mahdollistamiseksi.

3 luku Suunnittelu

Syken näkemyksen mukaan suunnittelun tavoitteissa on nostettu esiin juuri tärkeimmät kestävyys-, kansalaisten toimivan arjen ja kuntien hyvän tulevaisuuden takaavat tavoitteet. Painotukset vastaavat tarpeita.

Lakiluonnoksen mukaan yleisen alueen suunnitelma on laadittava yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa. Tämä on Sykestä kannatettava asia; on pidettävä huoli, että yleisten alueiden suunnitelmat ovat RYHTI-yhteensopivia. Yhteentoimivat ja koneluettavat yleisten alueiden suunnitelmat mahdollistavat paitsi yleisten alueiden suunnitelmien seurannan ja tiedon hyödyntämisen kunnan suunnittelussa ja muussa kehittämisessä, tukevat myös laajempia tavoitteita. Ne mahdollistavat tiedon yhdistämisen muuhun kaupunki- ja yhdyskuntarakennetietoon. Ne mahdollistavat myös tiedon hyödyntämisen esim. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, hulevesihallinnan ratkaisuihin sekä luontopohjaisten ratkaisujen edistämisessä. Tämä edellyttää tietenkin, että suunnitelmien muoto- ja sisältövaatimukset määritellään valtakunnan tasolla. Syke on kiinnostunut jatkossa hyödyntämään tietoa toiminnassaan.

6 luku Kunnossapito

Luvussa tulee Syken mukaan selkeästi esille se, että talvikunnossapitotoimien on edistettävä joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn toimintaedellytyksiä ja sujuvia matkaketjuja. Tämä vaatimus tukee sekoittuneen kaupunkirakenteen etujen hyödyntämistä sekä kestävä liikunnan edistämistä. Vaatimusten edistäminen tukee kestävästä kaupunkikehitystä, ilmastonmuutoksen hillintää sekä elinympäristön ja arkielämän laadun paranemista. Lisäksi sillä on positiivisia kansanterveydellisiä vaikutuksia yksilölle koituvien terveysetujen lisäksi.

9 luku Hulevedet

Uusi vapaaehtoinen ja laajan alueen aikaisempaa kokonaisvaltaisempi hulevesisuunnitelma on hyödyllinen myös hulevesitulvariskien hallinnan kannalta. Hulevesisuunnitelman perusteluissa kuitenkin mainitaan, että se toimisi työvälteenä erityisesti silloin, kun kunnassa esiintyisi toistuvia ongelmia hulevesien hallinnassa, kuten tulvariskejä. Hulevesitulvista aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi kustannustehokkain lähestymistapa on ennakoiva ja ennaltaehkäisevä riskien hallinta. Tätä kunnilta jo vaaditaan kuuden vuoden välein tarkistettavalla koko kunnan kattavalla hulevesitulvariskien alustavilla arvioinneilla, jolla on selkeä yhteys nyt esitettävään hulevesisuunnitelmaan (Laki tulvariskien hallinnasta 620/2010 19 §). Hulevesitulvariskien alustavaa arviointia voidaan esimerkiksi hyödyntää tunnistamaan tarvetta laatia hulevesien hallintasuunnitelma. Toisaalta, jos alueella todetaan tulvariskilain 8 §:n mukainen merkittävä tulvariski, laaditaan alueelle hulevesien tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä tulvariskilain mukainen hulevesitulvariskin hallintasuunnitelma. Kunnat eivät ole nimenneet toistaiseksi hulevesien merkittäviä tulvariskialueita, joten em. karttoja ja suunnitelmia ei ole laadittu.

Erittäin myönteistä on, että sade- ja sulamisvesien hallintaa ehdotetaan suunniteltavaksi valuma-alueetasolla ja että ilmastonmuutoksen myötä voimistuvat rankkasateet otetaan huomioon. Hulevesien hallinnassa imeyttämisen tulisi olla ensisijainen ratkaisu ja viivyttämisen toissijainen niiden syntypaikoilla.

Hulevesien hallinnan luontopohjaiset ratkaisut tukevat vedenhallinnan lisäksi myös ilmastonmuutokseen sopeutumista kuten lämpösaarekeliön hallintaa sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämistä.

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena? *

Pääosin onnistuneena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä.

Lakiehdotuksen vaikutukset ympäristöön on esitetty varsin suppeasti. Luonnon huomioon ottaminen paitsi vahvistaa viherverkostoja ja ekologisia yhteyksiä, myös vaikuttaa luonnon monimuotoisuuden lisääntymiseen kaupunkiympäristössä sekä osaltaan vähentää luontokatoa. Luonnon

huomioon ottamisella ja sen merkityksen lisäämisellä on tutkimuksen mukaan myös terveydellisiä - niin fyysisiä kuin psyykkisiäkin - vaikutuksia. Yleisten alueiden toteuttamisella luontoa lisäävästi ja pinnoitettuja alueita välttäen on myös suorat positiiviset vaikutukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Vaikutukset realisoituvat suoraan esim. lämpösaarekeilmiön parempana hallintana sekä tuottaen toimivampaa elinympäristöä. Ympäristövaikutusten monipuolisempi esiintuominen lakiehdotuksessa edesauttaisi erityisesti kuntia ja muita toimijoita perustelevaan yleisiin alueisiin liittyviä tavoitteita ja ratkaisuja.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ryhmäpäällikkö Kari Oinonen, kehitysinsinööri Mikko Sane, erikoissuunnittelija Jari Rintala, erikoistutkija Ville Helminen, kehitysinsinööri Roy Snellman, ryhmäpäällikkö Mika Marttunen ja johtava asiantuntija Lauri Ahopelto.

Ryhmäpäällikkö, yhdyskuntien kehitys Kari Oinonen

Yksikönjohtaja, yhdyskuntaratkaisut Marko Tainio

Liitteet Lisää asiakirjan liitteet
Jakelu Ympäristöministeriö
Tiedoksi Kirjaamo

**Asiakirja: SYKE/2026/560-2 Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislaki
sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Seuraavat henkilöt (organisaationimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä) ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti. / Följande personer (i bokstavsordning efter organisationens namn) har undertecknat detta dokument elektroniskt. / This document has been electronically signed by the following persons (in alphabetical order according to their organization's name):

Marko Tainio, Suomen ympäristökeskus, yhdyskuntaratkaisut
Kari Oinonen, Suomen ympäristökeskus, yhdyskuntien kehitys

